

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Кафедра германської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА

галузь знань – 01 Освіта

спеціальність – 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

освітні програми – Середня освіта (Англійська та німецька мови),
Середня освіта (Англійська та французька мови)

Мова навчання – англійська

Суми – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теоретична граматики
Викладач	Коваленко А.М.
Контактний телефон викладача	(0542) 68-59-09
E-mail викладача	andriy.kov.09@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Консультації	вівторок 12.30
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Теоретична граматики» належить до циклу дисциплін професійної підготовки. Предметом вивчення навчальної дисципліни є різномірні мовні одиниці англійської мови, їхні взаємозв'язки та взаємовідношення.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є:</p> <p>а) представити теоретичні засади опису граматичної будови англійської мови у світлі сучасного мовознавства з урахуванням когнітивного та комунікативного підходів;</p> <p>б) ознайомити студентів з найважливішими проблемами сучасних наукових досліджень граматичної будови англійської мови;</p> <p>в) розвинути у студентів наукове мислення, сформувати навичку самостійного пошуку та переробки наукової інформації у галузі граматики та суміжних царин мовознавства, опрацювання практичного мовного матеріалу з обґрунтованими висновками;</p> <p>г) розвинути у студентів уміння застосовувати теоретичне знання з граматики під час практичного аналізу мовного матеріалу, а також у процесі викладання англійської мови на різних етапах навчання.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
формування загальних та фахових компетентностей майбутніх вчителів англійської мови для успішного здійснення професійної діяльності.	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> - здатність продемонструвати знання та розуміння сучасних філологічних і дидактичних засад навчання іноземної мови та світової літератури, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті; - уміння оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності; - здатність використання гуманістичного потенціалу іноземної мови та світової літератури для формування духовного світу юного покоління України; - володіння україномовною та іншомовною комунікативною компетентністю, та їх удосконалення; - володіння основами професійної культури, здатність створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та іноземною мовами; - здатність забезпечити діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та світової літератури, та уникати культурних конфліктів, створення умов для міжкультурної комунікації; - здатність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію. 	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин

лекції	14
практичні заняття	16
самостійна робота	58
консультації	2

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	Мова і література (англійська)	4	Н

Тематика курсу

Тема, план	Форма діяльності/заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Розділ 1. Системна теорія мови у вивченні граматичної будови. Морфологія.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота		Підготовка до практичних занять, робота зі словниками та аудіо- та відеоматеріалами, використовуючи мультимедійне обладнання. 6 6 18		Вересень-жовтень
Тема 1.1. Предмет теоретичної граматики. Системна теорія мови у вивченні граматичної будови. Зовнішній та внутрішній підходи до мови. Функції мови. Мова як система та структура. Мова та мовлення. Парадигматичні та синтагматичні відношення у мові.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	2,3,4,5	2 2 8	5	Вересень
Тема 1.2. Основні граматичні поняття. Грамматичне значення, його типи. Грамматична	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	1-5, 8-11	2 2 4	5	Вересень-жовтень

<p>форма. Граматична опозиція. Граматична категорія. Основні морфологічні поняття. Морф, його типи. Морфема, її типи. Аломорф, його типи. Слово. Граматична омонімія.</p>					
<p>Тема 1.3. Граматичні класи слів. Основні критерії виділення частин мови. Реалізація граматичних категорій. Проблема категорії відмінку іменника. Становлення нової системи відмінку. Граматичні властивості дієслова. Категорія часу, стану, способу..</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>1-5, 8-11</p>	<p>2 2 6</p>	<p>5 +5 (тестування)</p>	<p>Жовтень</p>
<p>Розділ 2. Синтаксис.</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>		<p>Підготовка до практичних занять, робота зі словниками та аудіо- та відеоматеріалами, використовуючи мультимедійне обладнання.</p> <p>4 6 24</p>		<p>Жовтень- листопад</p>
<p>Тема 2.1. Предмет синтаксису. Основні теорії щодо визначення предмету синтаксису. Основні синтаксичні теорії. Синтаксичні одиниці. Основні синтаксичні поняття</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>2-5, 7,10</p>	<p>2 2 6</p>	<p>5</p>	<p>Жовтень</p>

(синтаксична функція, відношення, зв'язки, процеси).					
Тема 2.2. Синтаксис словосполучення. Проблема визначення словосполучення у лінгвістиці. Принципи класифікації словосполучень. Типи словосполучень. Проблема предикативних та приєднаних словосполучень.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	2-5, 7,10	1 2 10	5	Листопад
Тема 2.3. Речення. Основні ознаки речення. Будова простого речення. Складне речення. Типи складних речень. Методи граматичних досліджень.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	3,4,5,7,10	1 2 8	5 +5 (тестування) Студент виконує аналіз речення, що оцінюється як самостійна робота у межах 20 балів	Листопад
Розділ 3. Прагматика. Теорія мовленнєвих актів. Текст і дискурс аналіз.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота		Підготовка до практичних занять, робота зі словниками та аудіо- та відеоматеріалами, використовуючи мультимедійне обладнання. 4 4 16		Листопад
Тема 3.1. Прагматика. Теорія мовленнєвих актів. Класифікації мовленнєвих актів. Прямий та непрямий мовленнєві акти.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	3,4,5	2 2 6	7	Листопад
Тема 3.2. Текст як вища	Лекції Практичні заняття	4,5,6	2 2	8	Листопад

<p>одиниця комунікації. Основні категорії тексту. Аналіз дискурсу. Поняття дискурсу. Принцип кооперації. Принцип ввічливості. Невербальна комунікація.</p>	Самостійна робота		10		
ЕКЗАМЕН					

6. Система оцінювання курсу	
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.</p> <p>Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на семінарському занятті).</p> <p>Розподіл балів за семестр: аудиторна робота – 55 балів, самостійна робота – 20 балів, екзамен – 25 балів. Разом 100 балів.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою:</p> <p><i>5 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.</p> <p><i>4 бали</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.</p>

	<p><i>3 бали</i> – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.</p> <p><i>2 бали</i> – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
--	---

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття.
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів контролю;
- Студент має брати активну участь на семінарських заняттях;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю;
- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань, студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;

– Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

8. Рекомендована література

Основна:

1. **Бархударов Л.С.** Очерки по морфологии современного английского языка. – М.: Высшая школа, 1970. – 156 с.
2. **Блох М.Я.** Теоретические основы грамматики. - М.: Высшая школа, 1986. – 160 с.
3. **Иванова И.П., Булакова В.В., Почепцов Г.Г.** Теоретическая грамматика современного английского языка. – М.: Высшая школа, 1981. – 285 с.
4. **Гладуш Н.Ф.** Теоретична граматики англійської мови в таблицях і схемах. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2002. – 54 с.
5. **Коваленко А.М., Павлов В.В.** Теоретичні основи граматики сучасної англійської мови. (англ. мовою) – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. – 148 с.
6. **Селиванова Е.А.** Основы лингвистической теории текста и коммуникации. – К.: ЦУЛ, «Фитосоциоцентр», 2002. – 336 с.
7. **Blokh M.Y.** A Course in Theoretical English Grammar (англ. яз). – М.: Высшая школа, 1983. – 383 с.
8. **Пуш В.** The Structure of Modern English. – Л.: Просвещение, 1965-1971. – 378 с.
9. **Khaimovich B.S., Rogovskaya V.I.** A Course in English Grammar. – М.: Высшая школа, 1967. – 298 с.
10. **Morokhovska E.J.** Fundamentals of English Grammar. - К.: Vyšča Škola, 1993. – 472 p.
11. **Rayevska N.M.** Modern English Grammar. – К.: Vyšča Škola, 1976. – 304 p.

Додаткова:

1. **Алексеева И.О.** Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови (англ. мовою). – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 328 с.
2. **Бацевич Ф. С.** Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2010. – 336 с.
3. **Булатецька Л.І.** Теорія і теоретизація у лінгвістиці (англ. мовою). – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 176 с.
4. **Науменко А.М.** Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). - Вінниця: Нова Книга, 2005. – 416 с.
5. **Селіванова О.О.** Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
6. **Селіванова О.О.** Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.
7. **Смирницкий А.И.** Морфология английского языка. – М., 1959.
8. **Смирницкий А.И.** Синтаксис английского языка. – М., 1962.
9. **Сусов И.П.** Лингвистическая прагматика. – Винница: Нова Книга, 2009. – 272 с.
10. **Щерба Л.В.** Языковая система и речевая деятельность. – Л., 1974.
11. **Языкознание.** Большой энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева. – М.: Большая Российская энциклопедия, 1998. – 685 с.
12. An Introductory Course in Theoretical English Grammar by Laimutis Valeika, Vilnius 2003 <http://www.vpu.lt/bibl/elvpu/40496.pdf>
13. **Chomsky N.** Language and Mind. – N.Y., 1972.
14. **Fries Ch.C.** The structure of English. – N.Y., 1952.
15. **Gleason H.A.** An introduction to Descriptive Linguistics. - N.Y., 1961.
16. **Jespersen O.** Essentials of English Grammar. – Ldn., 1946.
17. **Leach G., Svartvic J.A.** Communicative Grammar of English. – Moscow, 1983.
18. Theoretical grammar of English by A.T. Iriskulov, Tashkent 2006. [http://www.durov.com/study/file-708.pdf#search="A%20ET%2E%20Iriskulov%20Theoretical](http://www.durov.com/study/file-708.pdf#search=).